NAPRZÓD

DZIENNIK SOCJALISTYCZNY

ORGAN WK PPS — CENA — 2 — ZŁ

ROK 55 — KRAKÓW · WTOREK 1 · PAŹDZIERNIKA 1946 R. — NR 233

Zakończenie procesu w Norymberdze

Cały świat oczekuje sprawiedliwego wyroku na zbrodniarzy faszystowskich

NORYMBERGA, 1. 10. (PAP). Z czterominutowym opóźnieniem rozpoczęło się 404-te posiedzenie międzynarodowego trybunału wojennego w Norymberdze.

Na sali obecnych było 215 dziennikarzy ze wszystkich stron świata. Sędziowie wraz z zastępcami zajęli miejsca, po czym zabrał głos przewodniczący trybunału Lord Justice Lawrence, który odczytał uzasadnienie wyroku w sprawie oskarżonych organizacyj przestępczych. Wyrok na oskarżonych indywidualnych zostanie ogłoszony w dniu jutrzejszym.

MOTYWY WYROKU

Mówca przypomniał, że trybunał pragnąc otrzymać jak najbardziej obiek- [illegible] ków oskarżenia również wielu świadków obrony. Oskarżeni i ich obrońcy otrzymali pełną możliwość obrony.

[illegible] było że dotąd nie było prawa, które by karało za spowodowanie wojny agresywnej. Polemizując z tym poglądem, o- [illegible] przez Niemcy w roku 1928, określa wyraźnie wojnę agresywną, jako międzynarodowe przestęp- [illegible]

Odpowiadając następnie na zarzuty obrony, że za naruszenie prawa międzynarodowego nie mogą być odpowiedzialne osoby indywidualne, Lawrence powołał się na konwencję Haską i oświadczył, że kierownicy państwa nie mogą się cieszyć immunitetem, skoro [illegible]

Lord Justice Lawrence przemawiał 30 minut, po czym otrzymał głos jego zastępca sędzia brytyjski Norman Birkett, który kontynuował przemówienie.

MIAŻDŻĄCE DOWODY

Mówca przedstawił w zarysie historię partii narodowo-socjalistycznej i jej [illegible]

[illegible] i von Papena w krytycznych dniach 1933 roku, kiedy to trzej ci zbrodniarze dopomogli Hitlerowi do objęcia władzy w Niemczech. Rząd narodowo-socjalistyczny całą swą działalność skierował w tym kierunku, aby bezkarnie gwał-

Trybunał na podstawie rozmaitych dokumentów i zeznań stwierdza, że obozy koncentracyjne stały się miejscem masowego mordu milionów ludzi. Polityka okupacyjna Niemców w Polsce cić przepisy międzynarodowe. Świadczy o tym obsadzenie Nadrenii, okupacja [illegible] pad na Polskę.

Trybunał uznał również inwazję na Danię, Norwegię, Belgię, Holandię, Luksemburg, Jugosławię i Grecję za wojny agresywne.

Zbrodniczy napad na Związek Radziecki został przygotowany celem ekonomicznej eksploatacji terytorium radzieckiego. Plany w sprawie masowych mordów zostały szczegółowo opracowane z góry.

Omawiając rolę armii niemieckiej w krajach okupowanych, mówca przypomniał zarządzenie Keitla, w myśl którego za jednego Niemca mordowano 50 albo nawet 100 osób.

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Z konferencji paryskiej

Komisja wojskowa kończy obrady

PARYŻ, 1. 10. PAP. Na komisji wojskowej Konferencji Paryskiej uchwalono klauzule wojskowe do traktatów z Węgrami i Finlandią.

Klauzule wojskowe traktatu pokojowego z Finlandią uchwalone zostały bez dyskusji. Finlandii pozostawiono armię liczącą 34 tysiące żołnierzy, flotę o wyporności 10.000 ton oraz 60 samolotów z wyłączeniem bombowców.

Przedstawiciel Finlandii generał Aarne Sihvo zaznaczył, że stanowisko rządu fińskiego znalazło już swój wyraz w memoriale przedłożonym na początku konferencji. Nie ma on nic do dodania.

Następnie komisja odroczyła obrady. Prace komisji są prawie zakoń- [illegible]

Burzliwe obrady konstytuanty

PARYŻ 1. 10. (PAP). Debata w francuskim zgromadzeniu narodowym w sprawie projektu konstytucji została zawieszona po gwałtownej wymianie zdań między przedstawicielem partii nacjonalistycznej Algieru, Fehrat Abbas, który zaatakował francuską politykę kolonialną i projekt [illegible] prawicowych.

Słowa Abbasa wywołały niezadowolenie wśród deputowanych, którzy zbliżyli się do trybuny, żywo gestykulując.

Przewodniczący polecił usunąć przywódcę algierskiego i natychmiast zawiesił posiedzenie, nakazując opróżnić galerię dla publiczności i przedstawicieli prasy.

[illegible] wznowione po przerwie [illegible]). Deputowani z partii socjalistycznej Algieru, którzy podczas przerwy odbyli prywatną rozmowę z przewodniczącym zgromadzenia Vincent Auriolem, powrócili na swe miejsce.

W czasie debaty, która trwała 5 i pół godziny, rzecznik trzech partii rządowych oświadczył, że konstytucja jest wynikiem osiągniętego przez te partie kompromisu i że skorzystają one z najbliższej sposobności, aby poczynić w niej poprawki.

Obława w Austrii

WIEDEŃ, 1. 10. (PAP). W brytyjskiej i amerykańskiej strefie okupacyjnej w Austrii, władze wojskowe przeprowadziły wielką obławę, podczas której aresztowano około 2.000 ukrywających się hitlerowców. Wśród nich znajduje się wielu poszukiwanych od dawna [illegible]

Wrocław prędko podźwignie się z ruin

WROCŁAW 1. 10. (PAP). Przedstawiciel PAP uzyskał wywiad z przebywającym we Wrocławiu znakomitym parlamentarzystą angielskim, posłem Labour Party do izby gmin, K. Zilliacusem. Na pytanie, jakie wrażenie wywarł na nim Wrocław, poseł Zilliacus oświadczył:

„Jestem wprost [illegible] potwornym zniszczeniem tego [illegible] uważam, że dzięki niespożytej energii polskiego robotnika, dźwignie się on tak prędko z ruin, jak dźwiga się z ruin Warszawa i wkrótce stanie się on półmilionowym miastem promieniującym swą kulturą na cały kraj.

Zwiedzając miasto i jego zabytki, mogłem naocznie się przekonać o jego polskości. Cieszy mnie również i to, że podczas swego krótkiego tu pobytu, nie słyszałem mowy niemieckiej i że danym mi było być świadkiem tak wspaniałej i wzruszającej uroczystości, jak otwarcie radiostacji wrocławskiej.

Gość angielski interesował się żywo [illegible] akcją siewną, warunkami [illegible]wymi, repatriacją Niemców, stanem zagospodarowania na Dolnym Śląsku.

Po bankiecie wydanym przez Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego na cześć przyjaciela Polaków i Polski, poseł Zilliacus udał się do Jeleniej Góry, gdzie wygłosił przemówienie do ludności polskiej, po czym jeszcze tego samego dnia wyjechał do Krakowa.

Bank międzynarodowy działa

WASZYNGTON, 1. 10. (PAP). Władze Banku Międzynarodowego w swym pierwszym sprawozdaniu oświadczyły, że są gotowe do przyjęcia pierwszych wniosków o pożyczki od państw potrzebujących pomocy.

Gubernatorzy międzynarodowego funduszu monetarnego także zadeklarowali w swym sprawozdaniu, że wkrótce będą w stanie przystąpić do gotowych transakcji w celu ustabilizowania han- [illegible]

Dotychczas jedynie Francja i Czechosłowacja zwróciły się do Banku Międzynarodowego o pożyczkę. Polska i [illegible] pomocy [illegible] miliard [illegible]

Zjazd PPS w Poznaniu

POZNAŃ, 1. 10. (SAP). W sali uniwersytetu poznańskiego otwarty został Wojewódzki Zjazd PPS.

Otwarcia obrad dokonał przewodniczący Woj. Kom. PPS tow. Grabownik. Po ukonstytuowaniu Prezydium Zjazdu przemówienia powitalne wygłosili Izydorczyk (PPR), Supiński (SD), Kowalski (SL), Kiłoński (SP) i inni.

Następnie referat programowy p. t.: „Drogi Polski odrodzonej" wygłosił tow. premier Osóbka-Morawski.

Proces biskupa Stepineca

BELGRAD, 1. 10. PAP. W Zagrzebiu rozpoczął się proces przeciwko arcybiskupowi Stepinecowi, oskarżonemu o współpracę z okupantem podczas wojny. Na proces przybyli liczni przedstawiciele prasy zagranicznej. Wśród nich znajdują się korespondenci agencji Tass, „United Press" i France Presse oraz dzienników Daily Telegraph, New York Times, New Chronicle i inni.

Przed ogłoszeniem wyroku

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej).

świadczy o nieludzkim okrucieństwie kierowników Trzeciej Rzeszy.

Armie niemieckie żywiły się w Związku Radzieckim miejscowymi produktami rolnymi, nie bacząc na to, że w ten sposób skazano na śmierć głodową miliony ludzi.

NORYMBERGA 1. 10. (PAP). Władze amerykańskie przedsięwzięły specjalne środki ostrożności w celu zabezpieczenia porządku i spokoju w dniu ogłoszenia wyroku.

Samochody wjeżdżające do Norymbergi są ciągle rewidowane, a pasażerowie są legitymowani. W samym mieście skoncentrowano większą ilość czołgów i samochodów pancernych.

Straż więzienna w rozmowach z dziennikarzami podaje, że zbrodniarze znajdują się w stanie podniecenia. Generałowie niemieccy, którzy zasiadają na ławie oskarżonych, w sposób sztuczny usiłują podtrzymać swą butę i zamierzają zwrócić się do Sojuszniczej Rady Kontroli z prośbą, — aby w wypadku skazania ich na śmierć — oddano nad ich grobami salwy honorowe.

Streicher, bez przerwy żujący gumę, nie zmienił do ostatniej chwili swego cynicznego stosunku do otoczenia.

Hans Frank z cynicznym uśmiechem na ustach w dalszym ciągu zatapia się w studiach biblii i udaje pobożnego katolika.

4 organizacje uznano za przestępcze

NORYMBERGA 1. 10. (PAP). Jak wynika z pierwszych depesz, które nadeszły z Norymbergi, przewodniczący sądu Lawrence podał do wiadomości, że międzynarodowy trybunał wojenny uznał następujące organizacje niemieckie za zbrodnicze:

1) Kierownictwo NSDAP,
2) SS (Schutzstaffeln),
3) SD (Sicherheitsdienst),
4) Gestapo (Geheime Staatspolizei).

Trybunał doszedł do przekonania, że nie może uwzględnić argumentów oskarżycieli wobec SA (Sturmeabteilungen), niemieckiego sztabu generalnego i rządu niemieckiego.

Lord Lawrence podkreślił jednak, że poszczególni członkowie tych organizacyj mogą być postawieni przed sąd za popełnione przez nich zbrodnie.

Członkowie organizacji zbrodniczych poniosą odpowiedzialność karną za samą przynależność do tych organizacji, niezależnie od odpowiedzialności za przestępstwa indywidualne. Nie będą sądzeni ci Niemcy, którzy opuścili te organizacje przed 1 września 1939 r.

„Guerillas" w Hiszpanii

PARYŻ, 1. 10. (PAP). W ciągu września zanotowano dalszy rozwój akcji partyzantów republikańskich w Hiszpanii. W Asturii patrol „Guerillas" wymierzył karę chłosty notorycznym falangistom prowincji. W Cordue wykonano wyrok śmierci na agencie frankistowskim, który zadenuncjował licznych patriotów.

W Badajoz i Jaen doszło do potyczek z oddziałami żandarmerii i milicją cywilną. Partyzanci wycofali się bez strat.

W Malaze władze frankistowskie zorganizowały szeroko zakrojoną akcję dla zwalczania partyzantki republikańskiej. Akcja spotkała się z zupełnym fiaskiem, gdyż partyzanci okazali się nieuchwytni.

Rakiety komunikacją przyszłości

LONDYN, 28. 9. (PAP). Dziennik „Daily Express" przytacza następujące dane o planach budowy brytyjskich rakietowych stacji doświadczalnych.

Koszt budowy ma wynieść około 20 milionów funtów. Z tego 2 miliony na stacje Westcott w Anglii, której budowa jest już rozpoczęta i 18 milionów na budowę kilku stacji w Australii na pustynnych terenach w centrum wyspy.

Wydatki bieżące tych stacji doświadczalnych oblicza dziennik na 10 milionów funtów rocznie. Zadania tych stacji będą b. różnorodne, badania nad rakietami przeciwlotniczymi, obronnymi, pocztowymi, pasażerskimi i międzyplanetarnymi.

Zerwanie rokowań egipsko-brytyjskich

LONDYN, 28. 9. (PAP). Agencja Reutera donosi z Kairu, że delegacja egipska odrzuciła wnioski wysunięte ostatnio przez Wielką Brytanię w rokowaniach o rewizję traktatu z 1946 r.

W sobotę delegacja egipska ma wręczyć przewodniczącemu delegacji brytyjskiej, lordowi Stangate, odpowiednią notę, w której stwierdza, że uważa dalsze rokowania za zbędne.

Nota stwierdza, że 3-letni termin, wysunięty przez delegację dla ewakuacji wojsk brytyjskich, jest zbyt długi.

Następnie nota żąda, by cała dolina Nilu znalazła się pod panowaniem Egiptu.

Gdzie wykonanie wyroku

NORYMBERGA, 1. 10. (PAP). Podano oficjalnie do wiadomości, że sojusznicza rada kontrolna w Berlinie wyraziła zgodę na obecność podczas wykonywania wyroku przeciwko głównym niemieckim przestępcom wojennym 8 dziennikarzy — 2 przedstawicieli prasy amerykańskiej, 2 prasy angielskiej, 2 prasy radzieckiej i 2 prasy francuskiej.

Nie zapadło jeszcze postanowienie, gdzie będzie wykonany wyrok. Najprawdopodobniej niemieccy przestępcy wojenni będą straceni w Norymberdze.

Manchester Guardian

O polowaniu na hitlerowskie skarby

»Wspólne anglo-amerykańskie polowanie na skarby rozpoczęło się 12. 9. br. o północy w strefie amerykańskiej i brytyjskiej oraz sektorach Berlina kontrolowanych przez te dwa mocarstwa. Celem jego było zabezpieczenie zapasów metali wartościowych i diamentów przemysłowych, które aż do końca wojny były pod zarządem »Reichsstelle für Edelmetalle«.

DOWCIPNE SKRYTKI

Pod koniec swej kariery »Reichsstelle« ewakuowała i rozproszyła swe zapasy po różnych stosunkowo bezpiecznych kryjówkach. Ewakuowała również i rozproszyła większość swych pracowników i papierów, zaś Zarządowi Wojskowemu nigdy nie udało się zebrać ich dosyć, aby wyśledzić i zawładnąć zapasami normalną drogą przez władze niemieckie. Mają one poważne znaczenie dla gospodarki o tak małej możliwości wymiany zagranicznej, jak gospodarka niemiecka.

»OPERACJA ISKROWNIK«

Wywiad i wydziały bezpieczeństwa publicznego administracji amerykańskiej i brytyjskiej zebrały jednak dość informacyj co do losów zapasów, by być pewne, że znaczną ich część można odzyskać przez równoczesne raidy na paręset fabryk, gdzie zostały przesłane dla użycia i schowków, gdzie zostały złożone dla bezpieczeństwa.

Zostało to obecnie dokonane jako wspólnie kierowana operacja, nosząca niezwykłą nazwę szyfrową »Operacja Iskrownik«. Osiągnęła ona pewien sukces i choć jeszcze nie zakończona, obiecuje wykrycie srebra, złota, platyny i diamentów przemysłowych wartości wielu milionów funtów. Część z tego może okazać się grabieżą z krajów sojuszniczych, okupowanych przez Niemcy.

MIŁE I NIEMIŁE NIESPODZIANKI

Oficerowie bezpieczeństwa publicznego, którzy przeprowadzili raidy przy pomocy policji niemieckiej, mieli zarówno rozczarowania jak i przyjemne niespodzianki. W pewnym miejscu spodziewali się znaleźć 659 karatów diamentów, a znaleźli tylko 40. Gdzie indziej, w Szlezwigu-Holsztynie akty wykazywały, że pewna firma posiada 5 kilogramów srebra. Okazało się, że posiada 24.000 kilogramów srebra i 10.000 kilogramów złota. Samo złoto ma wartość blisko 3.000.000 funtów.

W związku z katastrofą łódzką

WARSZAWA 1. 10. (PAP). Ministerstwo Komunikacji donosi:

W związku z katastrofą kolejową na stacji Łódź-Kaliska wstępne dochodzenia przeprowadzone przez miejscowe władze kolejowe, specjalną komisję z min. komunikacji i władze prokuratorskie ustaliły następujący stan faktyczny:

Dnia 28 września rb. o godz. 5.40 rano na zatrzymany niezgodnie z przepisami ruchu przez dyżurnego stacji Łódź-Kaliska przed semaforem pociąg osobowy nr. 524 najechał pociąg pospieszny nr. 502 z Wrocławia.

Wskutek najechania w pociągu osobowym nr. 524 uległy zdruzgotaniu dwa wagony osobowe. 14 pasażerów poniosło śmierć na miejscu, 42 ciężej rannych przewieziono do szpitali łódzkich. Spośród ciężko rannych w ciągu soboty i niedzieli zmarło dalszych 7 ofiar.

Władze kolejowe w bardzo szybkim tempie uruchomiły aparat ratunkowy oraz przystąpiły do oczyszczenia toru celem wznowienia ruchu. W 10 godzin po wypadku ślady po katastrofie zostały usunięte i ruch został wznowiony.

Dochodzenie celem ustalenia winnych katastrofy jest w toku.

Wolna żegluga na Dunaju

PARYŻ 1. 10. (PAP). Na komisji gospodarczej dla państw Bałkańskich w poniedziałek poruszona została sprawa wolnej żeglugi i kontroli międzynarodowej na Dunaju.

Wniosek radziecki, by sprawa żeglugi na Dunaju wyłączona została z traktatu został odrzucony 9 głosami przeciwko 5. Wniosek francuski składa się z dwóch punktów:

1) Żegluga na Dunaju ma być wolna dla statków handlowych wszystkich państw.

2) Rumunia obowiązuje się zwołać w 6 miesięcy po wejściu w życie traktatu pokojowego konferencję z udziałem Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Francji i Związku Radzieckiego dla opracowania statutu Dunaju.

Wniosek francuski został przyjęty 8 głosami przeciwko 5 przy 1 wstrzymującym się od głosu.

Delegat jugosłowiański Simicz zażądał wniesienia do protokołu, że żadne z państw naddunajskich nie głosowało za wnioskiem.

Austria u progu katastrofy opałowej

WIEDEŃ, 1. 10. (PAP). Rząd austriacki wyznaczył specjalną komisję opałową, która zajmie się sprawą katastrofalnego braku elektryczności i innego paliwa.

Dla zapobieżenia całkowitemu unieruchomieniu przemysłu austriackiego, należy przedsięwziąć szereg doraźnych środków, m. in. wstrzymać ruch tramwajowy [illegible] 2 godzin dziennie, unieruchomione zakłady przemysłowe na 1 dzień w tygodniu, oraz zakazać używania elektryczności do ogrzewania.

Suche lato obniżyło poziom wód, produkujących siłę elektryczną. Przyczyniło się to wraz z niedostatecznym importem węgla do obniżenia produkcji prądu elektrycznego do 1/4 minimalnego zapotrzebowania.

Werth komentuje wywiad ze Stalinem

LONDYN, 1. 10. (PAP). Dziennikarz angielski, któremu Stalin udzielił [illegible]nego wywiadu, Aleksander Werth, komentując odpowiedź Stalina, podaje w „Sunday Times", że Stalin ze szczególnym naciskiem podkreślił możliwość przyjaznego ułożenia stosunków radziecko-brytyjskich. ZSRR i Wielka Brytania — pisze Werth — są [illegible] mocarstwami w Europie, wobec czego przede wszystkim one, a nie Stany Zjednoczone, mają największe interesy w Europie. W kołach dyplomatycznych Moskwy — czytamy w artykule Wertha — przywiązuje się szczególną wagę do oświadczenia Stalina w sprawie Niemiec.

Czy Węgry stoją przed katastrofą gospodarczą i polityczną?

Gospodarcza i polityczna sytuacja na Węgrzech zaostrza się z tygodnia na tydzień. Z wprowadzeniem forynta (nowego guldena węgierskiego) łączył naród nadzieję na poprawę stosunków gospodarczych. Jednakże poprawa ta dotąd nie nastąpiła.

Podczas gdy płace i uposażenia utrzymują się mniej więcej na poziomie z roku 1938, czynsze mieszkaniowe i koszta utrzymania wzrosły o 300 do 1000 proc. Ceny artykułów spożywczych podniosły się czterokrotnie, ceny towarów tekstylnych około pięcio- lub sześciokrotnie, a ceny wyrobów skórzanych, aż dziesięciokrotnie w porównaniu z cenami przedwojennymi.

Sekretarz stanu Vargoba, oświadczył, że zwyżka cen o 100 proc. byłaby uzasadniona, gdyż podkład złota dla nowej waluty węgierskiej wynosi połowę pokrycia przedwojennego pengo, a artykułów gospodarczych i żywności posiadają Węgry w ilości pokrywającej połowę zapotrzebowania; z tego wynikałaby czterokrotna zwyżka cen. Ale Węgry z jednej ostateczności wpadły w drugą. Z niebywałej inflacji w ostrą deflację.

PO OSTREJ INFLACJI BRAK PIENIĄDZA

Ani państwowe, ani prywatne przedsiębiorstwa nie są w stanie wypłacać swym pracownikom lub robotnikom więcej aniżeli 60—80 proc. płac. Reszta ma być wyrównana, gdy będzie więcej pieniędzy. Skutek tego jest taki, że np. ludzie otrzymujący tygodniowo tylko 25 lub 30 foryntów, mogą wykupywać zaledwie przypadającą na nich z kart żywnościowych rację słoniny. Bilet tramwajowy kosztuje 90 filerów, kilogram mięsa konserwowego 8.40 foryntów, para obuwia męskiego 290 do 300 foryntów, ubranie 600 do 800 foryntów. Jeżeli robotnik mający wyżywić rodzinę złożoną z trzech osób zarabia przeciętnie 40 do 60 foryntów, to można sobie wyobrazić, jak jego życie wygląda, gdy musi płacić tygodniowo około 10—15 forytów za mieszkanie, a za 1 kilogram chleba 92 filery.

NIEZADOWOLENIE WŚRÓD LUDNOŚCI

Jest rzeczą zrozumiałą, że w tych warunkach zadowolenie społeczeństwa nie jest zbyt wielkie.

Dalszym powodem wzrastającego niezadowolenia jest obecna polityka zagraniczna. Na wiosnę tego roku oświadczyły sfery rządowe, że istnieje uzasadniona nadzieja na odzyskanie przynajmniej części Siedmiogrodu i może nawet obszarów północno-węgierskich. Tymczasem z przebiegu paryskiej konferencji pokojowej wynika, że optymistyczne te nadzieje wiosenne nie tylko były przedwczesne, ale i zgoła nieuzasadnione. Do tego dochodzi nie bardzo korzystny układ z Czechosłowacją w sprawie wymiany ludności. Podczas gdy obszar Węgier maleje, wzrasta przypływ ludności z krajów sąsiedzkich, co niewątpliwie musi zaostrzać i tak już napiętą sytuację gospodarczą państwa.

NAPIĘCIE POLITYCZNE

Ta gospodarcza niepewność połączona z niepowodzeniami polityki zagranicznej doprowadziła do wzrastającego również z tygodnia na tydzień napięcia wewnętrzno politycznego.

Wyjście z impasu leży obecnie w ręku socjal-demokratów, którzy będąc ogniwem wiążącym w rządzie koalicyjnym partię drobnych rolników z komunistami dźwigają na sobie pełną odpowiedzialność za dalsze prowadzenie rządu koalicyjnego. Wydaje się jednak, że dojrzałość polityczna zwycięży w szeregach partii złączonych koalicją i do czasu wyjścia Węgier z kłopotów gospodarczych nie ma mowy o walce partii między sobą, przynajmniej tych partii, które biorą udział w rządzie koalicyjnym.

Mak.

Eksportujemy do USA

Dnia 25 bm. wyszedł z Gdańska amerykański p/s »Volunteer«, który — po wyładowaniu 8.926 ton drobnicy unrowskiej — załadował 40.000 kg ołowiu z przeznaczeniem do Baton Ronge (New Orelans w USA.) Jest to pierwszy ładunek ołowiu z Gdańska. Dostawcą było Zjednoczenie Przemysłu Cynkowego w Katowicach.

Przeciw okupantom

LONDYN 1. 10. (PAP). Kierownictwo podziemnej armii żydowskiej w Palestynie ogłosiło przez radio odezwę, w której zapowiada dalsze akty sabotażu przeciwko angielskim »wojskom okupacyjnym«.

Armia ta uważa za swoje zadanie zniszczenie transportu wojskowego w Palestynie i przerwanie rurociągu naftowego, biegnącego z Mossulu do rafinerii w Haifie. »Brytyjczycy — głosi odezwa — budują swe bazy wojskowe w Palestynie na wulkanie nienawiści«.

Tow. K. Dorosz sekretarzem ambasady w Londynie

W najbliższych dniach wyjeżdża do Londynu nowomianowany pierwszy sekretarz ambasady RP tow. red. Kazimierz Dorosz. Tow. K. Dorosz jest członkiem PPS i znanym publicystą prasy socjalistycznej. W 1-szym półroczu po wyzwoleniu, tow. Dorosz był naczelnym redaktorem „Naprzodu" i jednym z najaktywniejszych działaczy Wojewódzkiego Kom. PPS w Krakowie. Ostatnio tow. Dorosz pełnił funkcję naczelnika wydziału Organizacji Międzynarodowych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Jako członek delegacji polskiej do ONZ tow. Dorosz brał udział w licznych konferencjach międzynarodowych.

Republikanie przygotowują akcję

Armia podziemna w Hiszpanii

Według informacji, otrzymanych z Hiszpanii, 50.000 „Guerilleros" (partyzantów) hiszpańskich czeka w Hiszpanii na odpowiednią chwilę, by rozpocząć akcję przeciw rządowi Franco.

Tajemnicza osobistość — wódz, któremu udało się dotychczas zmylić czujność policji generała Franco, ma polecone utrzymanie łączności akcji armii konspiracyjnej. Dowódca ów jest znany pod pseudonimem „Zero" i utrzymuje łączność między głównym dowództwem tajnych grup i licznymi elementami republikańskimi, rozrzuconymi w całej Hiszpanii.

Republikanie otrzymali podobno przed paru tygodniami rozkaz, by zachować linię polityki „bez gwałtów" i tym można wytłumaczyć, że ostatnia podróż generała Franco po Asturii odbyła się spokojnie.

Przypuszcza się jednak, że polityka ta ma się ku końcowi. Hiszpańskie koła republikanów w Londynie odmawiają, ze względu na bezpieczeństwo, wszelkich informacji o ruchu oporu w Hiszpanii.

Nieoczekiwana konferencja

PARYŻ 1. 10. (PAP). Sekretarz Ligi Indyjskiej w Londynie i specjalny przedstawiciel tymczasowego rządu indyjskiego Krishna Menon odbył w sobotę 2-godzinną konferencję z radzieckim ministrem spraw zagranicznych Mołotowem.

Ta nieoczekiwana konferencja wywołała szczególne zainteresowanie w kołach politycznych.

Podkreśla się, że Kriszna Menon jest mężem zaufania i osobistym wysłannikiem premiera tymczasowego rządu hinduskiego, Pandit Nehru.

Kriszna Menon oświadczył, że minister Mołotow odniósł się bardzo życzliwie do spraw hinduskich. Należy oczekiwać, że w ciągu krótkiego czasu nastąpi wymiana ambasadorów między Indiami a Związkiem Radzieckim.

Czas zimowy

WARSZAWA 1. 10. (PAP). Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dn. 12 września br. minister adm. publ. Wł. Kiernik zarządził wprowadzenie czasu zimowego o godz. 3 rano w dn. 7 października 1946 roku.

O godzinie 3-ej dnia 7 października należy przesunąć wskazówki zegara o jedną [illegible]

W sprawie Triestu brak porozumienia

PARYŻ 1. 10. (PAP). Podkomisja, która miała przygotować statut wolnego miasta Triestu, nie doprowadziła do porozumienia.

Na posiedzeniach dyskutowano nad dwoma zasadniczymi diametralnie sprzecznymi projektami statutu. Projekt brytyjski przewiduje ustanowienie gubernatora, którego kompetencje mają być bardzo szerokie. Gubernator ten miałby do swej dyspozycji — wedle projektu brytyjskiego — wojska angielskie i amerykańskie i otrzymał by prawo budowy fortyfikacji.

Projektowi brytyjskiemu przeciwstawiła delegacja radziecka swój własny projekt, przewidujący wycofanie wszystkich wojsk okupacyjnych z terenu Triestu w ciągu 30 dni od podpisania traktatu z Włochami.

W ciągu dalszych trzech miesięcy tymczasowe władze lokalne przeprowadziłyby wybory do parlamentu Triestu. Ze względu na to, że podkomisja nie mogła znaleźć kompromisowego projektu, sprawa statutu Triestu znajdzie się więc na plenarnym posiedzeniu.

Przygotowania do imigracji

NOWY JORK 1. 10. (PAP). Jak podaje agencja Reutera z Ottawy kanadyjski minister zaopatrzenia, Glen zakomunikował, że komisja międzyministerialna opracowuje obecnie powojenną politykę imigracyjną, która prawdopobnie wkrótce będzie podana do wiadomości.

Zdaniem senackiej komisji do spraw imigracji — aimigracja ma olbrzymie znaczenie, o ile Kanada chce utrzymać zajmowane za granicą miejsce oraz poprawić stopę życiową w kraju. Częściowo zniesiono już ograniczenia komunikacyjne, a obecnie podjęto kroki w celu przeprowadzenia akcji werbunkowej w północnej i południowej Europie.

Wyniki wyborów w Australii

LONDYN 1. 10. (PAP). Agencja Reutera donosi z Melbourne, że ostateczne wyniki wyborów w Australii wskazują, że Partia Pracy straciła 5 miejsc w Izbie Reprezentantów.

Mimo to będzie ona rozporządzała większością bezwzględną w parlamencie. Przypuszczalny stan partii w izbie niższej będzie następujący: Partia Pracy — 45 lub 46 miejsc, Partia Liberalna — 16 lub 17, Partia Krajowa — 10, opozycja Partii Pracy — 1 miejsce, Niezależna Partia Pracy — 1 miejsce.

De Gasperi o Trieście

RZYM, 1. 10. (PAP). Premier rządu włoskiego Alcide de Gasperi oświadczył na konferencji prasowej, że zdaniem jego sprawa statutu Triestu powinna być załatwiona przez Włochy i Jugosławię w rozmowach pośrednich. Termin dla załatwienia tej sprawy przez oba państwa powinien być określony na rok. Przez ten czas w Trieście obowiązywał- [illegible]

Förster chwali sobie więzienie

Jak podaje »Dziennik Bałtycki«, przebywający w więzieniu osławiony »gauleiter« Gdańska, Albert Förster, albo nie zdaje sobie sprawy z ciążącej na nim odpowiedzialności, albo perfidnie nadrabia miną. Zapytany, jak czuje się w więzieniu gdańskim, odpowiedział, że »czuje się lepiej niż w więzieniu angielskim«, bo tutaj otrzymuje lepsze jedzenie.

Förster przychlebia się władzom polskim i w czambuł potępia dygnitarzy hitlerowskich, którzy już nie żyją. Nie zapomniał również o swej zadawnionej nienawiści do Greisera, gdyż zapytany o to, jak — jego zdaniem — skończy się proces, odpowiedział dosłownie: »Chyba nie skończy się tak źle, jak z tym łobuzem Greiserem«.

Katastrofa kolejowa we Francji

PARYŻ (PAP) Koło miejscowości Vejnes w Alpach francuskich nastąpiło zderzenie pociągu osobowego z towarowym. W wyniku zderzenia zginęło 9 osób, dalszych 28 zaś odniosło ciężkie obrażenia.

Podstawy i wytyczne 3-let. planu odbudowy

Oświadczenie prezesa CUP tow. C. Bobrowskiego

W dniu 27 bm. odbyła się w Centralnym Urzędzie Planowania konferencja prasowa, poświęcona omówieniu projektu 3-letniego Planu Odbudowy. Konferencję otworzył prezes CUP, tow. Czesław Bobrowski, dając zwięzłą charakterystykę całości planu. Tow. Bobrowski podkreślił, że Krajowa Rada Narodowa uchwaliła nie ustawę, lecz zlecenie dla rządu, na podstawie którego mają być opracowane szczegóły. Właściwa natomiast ustawa będzie wniesiona do KRN, po dokładnym przepracowaniu z końcem bieżącego roku. Obecny zarys ramowy posiada jednak głęboki aspekt polityczny i społeczny, którego nie można przemilczeć. Sama zasadnicza geneza planu jest genezą polityczną. Wynika ona z zasadniczych warunków politycznych, reform społecznych i ustrojowych, które nastąpiły w Polsce dzisiejszej.

Reforma rolna przez zlikwidowanie ziemiaństwa i nacjonalizacja przemysłu przez likwidację ośrodka kapitału — otworzyły drogę do planowania gospodarczego w szerszym znaczeniu. Planowanie odzwierciadla więcej, niż technikę rozwiązań ekonomicznych, zawiera samo w sobie podstawowe koncepcje polityczno-społeczne.

Do wyznaczania celów nie wystarcza sama zasada ekonomiczna, trzeba rozwiązać koncepcję stylu życia zbiorowości i jednostki. Nasza koncepcja posiada ten styl. Jest nią koncepcja socjalistyczna, w przeciwieństwie do koncepcji mieszczańskiej. Trzeba było odpowiedzieć na pytanie: czy zdecydować się na koncepcję przyszłości, gwarantującą w zakresie długofalowym właściwy rozwój gospodarczy kraju, czy wybrać koncepcję mieszczańską doraźnych sukcesów. Naturalnie wybrano tę pierwszą koncepcję, która w szybkim tempie dąży w pierwszym rzędzie do podniesienia stopy życiowej szerokich mas.

Cały Plan Odbudowy jest zróżnicowany w poszczególnych swoich częściach w obrębie sektorów: państwowego, spółdzielczego i prywatnego. Dla sektoru państwowego wszystkie normy są, naturalnie, normami wiążącymi tak pod względem czasu, jak również ilości i zakresu. Nie wszystkie jednak plany na tym odcinku będą wiążące. Niektóre z nich będą miały charakter orientacyjny. W sektorze spółdzielczym zakreślone zostaną zasadnicze ramy. Wszystkie zaś plany odnoszące się do sektora prywatnego, mają charakter hipoteczny. Nie można bowiem z góry nikogo wiązać. Każdy z działających w tym sektorze elementów pozbawiony jest jakiejkolwiek odpowiedzialności. Jedynym środkiem może być skuteczna ze strony państwa polityka interwencyjna. Właściwym planowaniem dla sektora prywatnego będzie planowanie ogólnej polityki dla tego sektora.

Po przemówieniu min. Bobrowskiego, dłuższy referat o zagadnieniach technicznych Planu Odbudowy wygłosił wiceprezes CUP-u Kudzińki. Przemówienie podamy jutro.

W przeddzień powołania Związku Izb Rzemieślniczych

Proces odradzania się rzemiosła polskiego, które w drugiej wojnie światowej poniosło ogromne straty, miał charakter wybitnie oddolny.

Zagospodarowywanie terenu następowało w drodze powoływania do życia cechów, powiatowych związków o charakterze ogólno-branżowym oraz wojewódzkich związków cechów branżowych. Powstanie Izb Rzemieślniczych w każdym z województw, jako organizacyj nadrzędnych, nie zakończyły odbudowy organizacyjnej rzemiosła. Pozostała konieczność reprezentacji ogółu rzemiosła i jego interesów wobec centralnych władz państwowych, co przy istnieniu kilkunastu wojewódzkich Izb Rzemieślniczych było problemem trudnym. Rozwiązanie tej sytuacji, aczkolwiek nie kompletne, przyniosła uchwała Zjazdu prezesów i dyrektorów Izb Rzemieślniczych z dn. 20 lutego 1946 r. Na mocy tej uchwały wyłączne prawo reprezentacji i bezpośredniego występowania u władz uzyskała Izba Warszawska, nosząca przez to tytuł Izby Urzędującej. Równocześnie przekazano sprawowanie wymienionych funkcyj nowoutworzonemu przy Izbie Warszawskiej Wydziałowi Koordynacji Prac Izb Rzemieślniczych. Do funkcyj tych w najogólniejszym zarysie należy:

1. przedstawicielstwo Izb Rzemieślniczych wobec władz państwowych oraz organów samorządu terytorialnego i gospodarczego w sprawach dotyczących ogólnych interesów rzemiosła;
2. współdziałanie z władzami państwowymi i rzemieślniczymi związkami gospodarczymi w sprawach dotyczących ogólnych interesów rzemiosła, przez udzielanie informacyj, tj. wydawanie opinii o popieranie tych związków.
3. składanie władzom państwowym życzeń i wniosków, dotyczących całokształtu organizacji i polityki gospodarczej rzemiosła, między innymi:
   a) kredytu, b) ceł eksportu i importu, c) traktatów i konwencyj międzynarodowych, d) komunikacyj taryf przewozowych, e) ustawodawstwa przemysłowego, f) ustawodawstwa spółdzielczego, h) ustawodawstwa podatkowego, i) szkolnictwa zawodowego;
4. wydział Koordynacji Prac Izb Rzemieślniczych ma prawo zakładania i popierania wszelkiego rodzaju instytucyj przeznaczonych do podniesienia poziomu zawodowej oświaty rzemieślniczej i wzmożenia produkcji rzemieślniczej.

Jak wynika z powyższego Wydział Koordynacji Prac Izb Rzemieślniczych zastępuje Związek Izb Rzemieślniczych, aż do chwili jego utworzenia.

Sądząc z ostatnich wypowiedzi Ministra Minca, który uznał oficjalną potrzebę powołania do życia Związku Izb Rzemieślniczych przypuszczać należy, że moment ten jest już bliski. (Egg).

Inauguracja Tow. Przyj. Studium Spółdzielczego

nicy Jagiel., przedstawiciell „Społem", Związku Rewizyjnego oraz szeregu wybitnych działaczy spółdzielczych, wiceprezydent KRN tow. Stanisław Szwalbe dokonał uroczystego otwarcia Towarzystwa Przyjaciół Studium Spółdzielczego.

Przybywającego w mury Studium wiceprezydenta powitał prof. Teodor Marchlewski.

Po ukonstytuowaniu się prezydium z wiceprezydentem Szwalbem na czele odczytano projekt statutu Towarzystwa, który z kolei został uchwalony.

Głównym celem nowopowstałego zrzeszenia jest wydatna pomoc dla istniejących już kadr spółdzielców oraz szerzenie idei spółdzielczości wśród mas, w szczególności wśród studiującej młodzieży.

Na czele zarządu Towarzystwa stanął jako prezes wiceprezydent Szwalbe, wiceprezesami wybrano rektora Waltera i ob. Szczepanka, skarbnikiem został znany działacz spółdzielczy ob. Bałaban, sekretarzem — doc. Garbacik.

Festival sztuki w Lublinie

W dniach 6—13 października br. odbędzie się w Lublinie Festival Sztuki z inicjatywy Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki, przy ścisłej współpracy placówek artystycznych. Manifestacja ta doda bodźca placówkom artystycznym, które obrały za cel postęp sztuki i udostępnienie jej ogółowi społeczeństwa. Festival, urządzony pod hasłem »Kultura i sztuka dla wszystkich«, to jeszcze jeden zdecydowany krok naprzód w akcji nawiązania kontaktu między artystą a odbiorcą dóbr kulturowych przez niego wytwarzanych.

Minister Kultury i Sztuki ob. Władysław Kowalski objął protektorat nad wzniosłą uroczystością urządzoną w Lublinie. Komitet Wykonawczy Festivalu, z redaktorem »Zdroju« Józefem Nikodemem Kłosowskim oraz członkami honorowymi prof. Juliuszem Kleinerem i Janem Parandowskim na czele, prowadzi prace przygotowawcze w sekcjach literackiej, teatralnej, muzycznej i plastycznej, w skład których weszli przedstawiciele artystycznych związków zawodowych placówek oświatowych i działacze kulturalno - społeczni. Nad gospodarczą sprawnością imprezy czuwa sekcja organizacyjna pod przewodnictwem ob. Jana Widmańskiego, kierownika Oddziału Kultury i Sztuki Zarządu Miasta Lublina (Krakowskie Przedmieście 39).

Kalendarz Festivalu przewiduje udział wybitnych artystów i z innych terenów kraju. Informacyj o szczegółach programu można zasięgać u sekretarza Festivalu przewodniczącej sekcji literackiej Marii Bechczyc-Rudnickiej (Spacerowa 4 m. 24).

Pracownicy Bezpieczeństwa Publicznego na rzecz walczącej Hiszpanii

Piękny przykład ofiarności i głębokie zrozumienie solidarności międzynarodowej w walce z faszyzmem dali pracownicy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, przekazując na »Fundusz Pomocy Walczącej Hiszpanii« (konto pocztowe I-1056) w dniu 24 sierpnia br. sumę 200.000 zł., a w dniu 13 września br. dalszą sumę 50.988 zł.

Oprócz tego Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Rzeszowie przekazał dnia 27 bm. 2195 zł.

Dowiadujemy się, że ta piękna suma wynosząca przeszło ćwierć miliona złotych, zebrana została w znacznej mierze z drobnych składek pracowników, z których niejeden, zarabiając od 2—3000 zł. miesięcznie, dawał na rzecz pomocy Hiszpanii po 500 zł. i w ten sposób czynił prawdziwą ofiarę ze swych codziennych drobnych wygód i przyjemności.

Taka ofiarność zasługuje na szczególne podkreślenie, jako dowód prawdziwego ducha demokratycznego, cechującego szerokie rzesze pracujące.

Oby przykład ten znalazł licznych naśladowców. Republikańska Hiszpania, walcząca wciąż jeszcze o swe wyzwolenie, w pełni zasługuje na pomoc demokracji polskiej.

Dając na »Fundusz Walczącej Hiszpanii«, dajemy wyraz naszej solidarności międzynarodowej, przyczyniamy się do zwycięstwa wolności we wszystkich krajach.

O fizyczne i psychiczne odrodzenie młodzieży

Przewodniczący Kom. Centralnego OMTUR o akcji wczasów

Przewodniczący Komitetu Centralnego Organizacji Młodzieży TUR udzielił przedstawicielowi SAP wywiadu na temat przeprowadzonej przez OMTUR masowej akcji wczasów letnich.

Kiedy i jak powstała koncepcja urządzenia wczasów letnich?

Jeszcze w ub. roku widzieliśmy katastrofalny stan zdrowotny młodzieży, a poza tym odczuwaliśmy konieczność wzajemnego życia się naszych towarzyszy z terenu całego kraju oraz zapoznania ich z atmosferą prawdziwie socjalistyczną, jaka winna panować w naszej Organizacji.

Szkolenie na naszych licznych kursach nie zadawalało o tyle, że przeładowanie zajęciami powodowało dalsze fizyczne wyczerpanie młodzieży. Oprócz szkolenia, oprócz nauki i pracy w nowej demokratycznej Polsce, trzeba młodzieży dawać w coraz większej mierze wypoczynek, sport i rozrywkę. Trzeba umysły młodzieży, przygnębione ciężkim okresem okupacji, rozjaśnić przez stworzenie jej innych warunków, zmianę wrażeń i zbliżenie z przyrodą.

I-sze wczasy OMTUR już w zimie.

Bardzo pouczające były dla nas doświadczenia z pierwszych wczasów, urządzonych przez OMTUR w okresie zimowym w Zielonym Lesie. Urządziliśmy tam masowe szkolenie instruktorów narciarskich. Przez ośrodek przeszło około 1000 omturowców i członków RKS.

Widząc rezultaty naszych początkowych prób organizacji wczasów, tym bardziej pragnęliśmy wykorzystać lato dla dania młodzieży odpoczynku.

Plany, przedstawione przeze mnie na posiedzeniu KC. z początkiem marca br., były bardzo szerokie. Obejmowały one przeprowadzenie akcji wczasów w skali centralnej w 5 ośrodkach.

Aprowizacja wczasów

Duże, a niekiedy niespodziewane trudności nastręczało uzyskanie funduszów, zaopatrzenia aprowizacyjnego i urządzeń wewnętrznych, przeznaczonych na wczasy. Fundusze uzyskaliśmy w części od Ministerstwa Oświaty i Opieki Społecznej.

Ale muszę podać fakt, że n. p. dużą część żywności do Międzygó[illegible] z Warszawy. — Warzywa pochodziły z majątku OMTUR — obory Łuczyn, który również zaopatrywał Otwock.

Natomiast majątek w Koszęcinie zaopatrywał miejscowy ośrodek szkoleniowy i dom wypoczynkowy w Zakopanem.

Ilu omturowców przebywało na wczasach?

W ośrodkach centralnych przeprowadzono po 5 turnusów. Ogólna liczba wczasowiczów wyniosła około 12 tys. ludzi.

Prócz akcji centralnej, powstały i lokalne ośrodki wczasów, jak np. w Suchedniowie, gdzie Komitet Wojewódzki Kielce przeprowadził również 5 turnusów.

Poza tym w ramach akcji wczasów odbyły się kursy spółdzielcze w Poznaniu, Gdańsku, Ustroniu, Bydgoszczy i innych miejscowościach.

Pomoc dla Z. H. P.

W akcji wczasów brali udział nie tylko omturowcy.

Pomogliśmy wielu drużynom harcerskim, udzielając im gościny w naszych ośrodkach i dostarczając zaopatrzenia aprowizacyjnego i ekwipunkowego.

Jakie osiągnięto rezultaty?

Najlepiej odpowiedzą sami uczestnicy. Wiele listów napływających do KC., wypowiedzi w gazetkach ściennych, odzwierciadlały radość, jakiej doznała młodzież, przebywająca na wczasach.

Poznała ona szmat kraju, piękno przyrody, polskie morze i góry, Ziemie Odzyskane, które przestały być na pewno dla tej młodzieży „dzikim zachodem" i krajem szabrowników, stały się bliskie, zachęciły do społegowanego wysiłku.

Niesforna gromada, nie umiejąca żyć w młodzieżowej wspólnocie, będąca w wielu wypadkach omturowcami tylko z nazwy, narzekająca na wszystko, przemieniała się po kilku zaledwie dniach w prężną i karną gromadę młodych socjalistów.

To bezpośrednie zbliżenie członków OMTUR ze wszystkich stron naszego kraju, dało mi poczucie mocy naszej Organizacji i poczucie siły.

Praca ideowo - wychowawcza wpoiła w nich przekonanie o konieczności wytężonego wysiłku dla odbudowy kraju. Pobyt w tych wszystkich pięknych miejscowościach pobudził w ich sercach pragnienie budowy Polski Socjalistycznej, w której zaszczytny spoczynek, sport, rozrywka, staną się udziałem całej młodzieży, a nie tylko uprzywilejowanej grupy, jak to było w ustroju kapitalistycznym.

Należy również podkreślić znaczną poprawę zdrowia młodzieży, przebywającej na wczasach.

W sprawie Biblioteki Publicznej

Interesujący odczyt o Bibliotece Publicznej w Krakowie wygłosił Dyrektor tej Biblioteki Dr. Korpała. Przedstawił zadania Biblioteki i historię jaka poprzedziła uchwałę Miejskiej Rady Narodowej. Przypomniał Dr. Korpała, że dużą zasługę w kierunku organizowania biblioteki o charakterze publicznym miał Uniwersytet Ludowy im. A. Mickiewicza, w którym wybitny udział wzięła znana działaczka oświatowa Helena Orsza-Radlińska.

W dyskusji zabierał głos poseł Dr Drobner, który mówił o doświadczeniach III. Koła T. S. L. w Krakowie, o Bibliotece Związku Stowarzyszeń Robotniczych w Krakowie, która była prowadzona wzorowo i celowo. W Bibliotece Publicznej musi być żywy kontakt z czytelnikiem, któremu trzeba radzić, co i jak ma czytać. Biblioteka publiczna nie może być tylko wypożyczalnia książek. Wspomniał też tow. Dr. Drobner o tym, że pomieszczenie na Bibliotekę Publiczną jest przewidziane w „Domu Kultury", jaki powstanie w pięknym Pałacu „pod Baranami" w Rynku Głównym po przeniesieniu się Komendy Wojennej do innego przewidzianego już gmachu. W tym „Domu Kultury" będą obok Biblioteki Publicznej wielkie czytelnie pism, czytelnie książek, zorganizowana dzieci, będzie stała wystawa książki, ponadto przewidziane są gabinety dla pracy naukowej dla robotników i inteligencji pracującej. „Dom Kultury" wypełni dużą lukę będzie Wypożyczalnia książek dla w życiu naszego miasta. Wiele cennych uwag wypowiedziała w dyskusji ob. Dulębina, nacz. wydziału oświaty pozaszkolnej w Kuratorium, ob. Dr. Bar, Prezydent inż. Tor i inni.

Zwierciadło ludzi, zasad i wydarzeń

Przeciętny czytelnik gazet nie pamięta na ogół co mu podawano do czytania przed miesiącem. Wyjątkowo zdarzy się czytelnik o dobrej pamięci. I tu dobra pamięć jest nie zawsze w zgodzie z ciągłością, z rozwojem wydarzeń.

Stronnictwa polityczne usiłują tworzyć podstawy do zrozumienia przesłanek ideologicznych i taktycznych swego postępowania. Szkoli się przecież kadry pracowników partyjnych. Przez aktywy urabia się i wyjaśnia czemu pewne zagadnienia należy rozumieć i rozstrzygać w sposób zgodny z programem, czemu znów inne sprawy można pozostawić swobodnemu uznaniu mas pracujących. Prasa partyjna jest właśnie narzędziem tych dwóch różnych metod oddziaływania na szerokie warstwy zorganizowanych członków jak i sympatyków.

Polska Partia Socjalistyczna przez deklaracje swoich działaczy określa jasno swoje postępowanie. Ale te deklaracje, jak i artykuły publicystów, nie zawsze są pamiętane. I znów zachodzi potrzeba, żeby udostępnić, powiązać, rozpowszechnić te prace.

Celom tym wybitnie służy wydana obecnie książka tow. [illegible] Juliana Hochfelda pt. »My Socjaliści« (Spółdzielnia wydawnicza »Wiedza«, Warszawa 1946, str. 297). Do tytułu [illegible] ne dopisek: »Ze stanowiska socjalistycznego realizmu«. Książka ta jest zbiorem artykułów, drukowanych w prasie PPS. po powstaniu Rządu Jedności Narodowej. Autor we wstępie podaje tego rodzaju ambitny komentarz:

»Gdyby myśl rozwijana w tej książce poprzez wiele artykułów i notatek miała się przyczynić do zrozumienia idei socjalizmu rewolucyjnego i gdyby zdołała się przyczynić do zrozumienia potrzeby i celowości Rządu Jedności Narodowej w Polsce, Rządu spokoju i pracy, poszanowania narodu i człowieka, realizacji wielkiego programu manifestu PKWN. i zbliżenia do najszerszych mas społeczeństwa — wówczas cel autora zostałby całkowicie osiągnięty«.

Istotnie cel ten osiąga książka Juliana Hochfelda. Stawia ona przed oczy każdego obywatela Rzeczypospolitej jasne i wyraźne sądy o przeżywanej obecnie rzeczywistości. Jest kluczem, otwierającym zawiłe [illegible] poplątanych zawiłych faktów. [illegible] mając tę książkę pod ręką, [illegible] dzić zawsze, co PPS przez pióro swego czołowego publicysty mówi.

Zorganizowani członkowie PPS, sympatycy i przeciwnicy polityczni znajdą w zbiorze artykułów Juliana Hochfelda potrzebny, ważki materiał do rozumienia życia partii do oceny jej ideologii, do ustalenia dróg rozwojowych naszej polityki państwowej i narodowej.

Julian Hochfeld jest realistą politycznym. Stoi mocno wśród faktów naszej rzeczywistości i przez prawdę obala domniemania, iluzje, złudzenia, zakłamania, sugestie wszelkiego typu. Wystarczy przejrzeć cykl artykułów, wyjaśniających posunięcia angielskie na terenie międzynarodowym, charakterystyki wybitnych polityków jak Churchilla lub Bevina, by prawdzie spojrzeć w oczy. Wiele światła przynoszą »notatki gospodarcze«. Do nadzwyczaj ważnych i cennych publikacji należy zaliczyć rozdział V pt. »Sprawa Niemiecka«. Hochfeld słusznie [illegible] dowierza »demokratyzacji«, przeszkoleniu, reedukacji politycznej i kulturalnej obecnych rozgromionych Niemiec. Twierdzą, że »nienawiść jest złym wychowawcą«, szuka realnych czynników, zabezpieczających Europę przed nową agresją. Ten rozdział jest szczególnie aktualny obecnie. — Churchill w mowie Zurichskiej zaleca Francji zbliżenie do Niemiec. Rzecz nie wymaga komentarzy, wystarczy przeczytać zwięzłą, dosadną charakterystykę postaci i polityki Churchilla, pióra Hochfelda.

Realista Julian Hochfeld nie byłby socjalistą, żeby nie wierzył w siły rozsądku. Sądzi on nawet, że »siły rozsądku są w świecie mocniejsze, niż siły obłędu i głupoty«. Bardzo nam tej wiary potrzeba. Sześć lat okupacji trzymało nas w atmosferze czynników irracjonalnych. Wydawało się, iż rządzi światem bezsens, odruchy dzikiej nienawiści, przypadek ślepej siły.

Książka Juliana Hochfelda jest cennym wkładem do uporządkowania, usystematyzowania wydarzeń obecnej rzeczywistości polskiej. Jest to zwierciadło i to nader przejrzyste i jasne ludzi, zasad i faktów.

[illegible] Czekalski.

Nowe rezerwaty przyrod. w krakowskim

(IK) Na prośbę Delegata ministra Oświaty do spraw Ochrony Przyrody, krakowski Urząd Wojewódzki uznał na podstawie ustawy o ochronie przyrody roztoczyć opiekę nad kopalnią w Gr[illegible]waldzie pod Krościenkiem i uznać ją za rezerwat flory z okresu plioceńskiego.

Zabezpieczono w ten sposób jedyny w Polsce i niezwykle cenny zabytek, mogący dostarczyć interesującego materiału do badań nad historią roślinności z [illegible] trzeciorzędowej.

Kontrolerzy kolejowi

BERLIN 1. 10. (ZAP). Funkcja kontrolera kolejowego jest obecnie w Niemczech jednym z najniebezpieczniejszych zawodów. Na trasach kolei cieszących się dużą frekwencją handlarzy, czarno-giełdziarzy i spekulantów, połowa kontrolerów kolejowych wskutek obrażeń cielesnych zostaje odstawiona do szpitali.

Przeciętnie zatrzymuje się w pociągach podmiejskich Berlina około 100 osób dziennie, nie mogących się okazać dowodem osobistym i zaświadczeniem pracy. Dyrekcja Kolei w Berlinie zebrała dotąd 100.000 marek kar za nieprzestrzeganie przepisów. Z 70 kontrolerów Dyrekcji, przeciętnie 60 leży stale w szpitalach.

Wywiad z rektorem prof. Goetlem

Jednolity front antyfaszystowski w Szwajcarii

Po dłuższym pobycie w Szwajcarii powrócił do Krakowa rektor Akademii Górniczej prof. Walery Goetel.

Udzielił on nam wywiadu, w którym omówił zasadnicze problemy dotyczące stosunków polsko-szwajcarskich. Rektor Goetel powiedział m. in.:

„Wyjechałem przed miesiącem do Szwajcarii jako jeden z 5 polskich delegatów zaproszonych na jubileuszowy zjazd najstarszego w Europie, 200-letniego Towarzystwa Nauk Przyrodniczych w Zurychu. Wraz ze mną w zjeździe tym uczestniczyli prof. Szafer z Krakowa, prof. Wojno i prof. Baalik z Warszawy oraz prof. Witkowski z Poznania.

SERDECZNE PRZYJĘCIE

Delegacja polska przyjmowana była szczególnie serdecznie. Ma to swój wyraz zważywszy, iż w zjeździe wzięli udział przedstawiciele dwudziestu paru państw. Korzystając z uprzejmości organizatorów zjazdu i wszelkich udostępnionych nam udogodnień nawiązaliśmy lub odnowili kontakty z całym szwajcarskim światem naukowym w Zurychu, Berlinie, Bazylei i Genewie.

Zwiedziliśmy szereg zakładów naukowych i uczelni. Wszystkie one stały przed nami otworem tak, że mogliśmy naocznie stwierdzić nie tylko niezwykle wysoki poziom ich nauki, lecz i znakomite techniczne wyposażenie w tych zakładach.

KOLONIA POLSKA CHCE WRACAĆ

W Szwajcarii egzystuje kilkutysięczna kolonia. Dzięki specjalnie przychylnemu stanowisku całego szwajcarskiego społeczeństwa do naszych rodaków żyją oni przeważnie w ustabilizowanych warunkach, mogą studiować i pracować.

Bawiłem m. in. w Winterfur gdzie w czasie wojny i ostatnio wydano dyplomy z ukończenia samych tylko studiów inżynierskich przeszło 100 młodym Polakom. Dalszych 80 jeszcze tam studiuje. Pojechałem do Winterfur specjalnie po to, aby im udzielić informacji o kraju.

Byłem zasypywany pytaniami. Większość chce wracać, pomimo, że jak już powiedziałem, stanowisko Polonii szwajcarskiej różni się korzystnie od pozycji jaką zajmuje nasza emigracja w większości innych państw. Pod koniec bytności w Szwajcarii złożyliśmy na ręce rektorów i profesorów Uniwersytetu oraz Politechniki zurychskiej specjalne podziękowanie za troskliwą opiekę jaką otoczyli w Szwajcarii polską młodzież.

CZYM W PIERWSZYM RZĘDZIE NALEŻAŁOBY UMOTYWOWAĆ TO PRZYCHYLNE NASTAWIENIE SIĘ SZWAJCARII DO POLSKI I POLAKÓW? — zapytuję.

„Szwajcarzy czują się złączeni z nami wieloma więzami natury przede wszystkim moralno ideologicznej. Nasz zdecydowany opór przeciwko agresji niemieckiej i faszystowskiemu zalewowi zjednał sobie bezapelacyjnie opinię i uczucia całego tamtejszego społeczeństwa. Tworzy ono jednolity front antyfaszystowski.

Front ten jest silnie scementowany, świadomy i temu faktowi właśnie należy m. innymi przypisać to że Szwajcaria potrafiła mimo wielu trudności utrzymać w czasie ostatniej wojny swą neutralność. Co prawda, była ona przygotowana na agresję niemiecką.

Świadczą o tym chociażby bardzo silnie rozbudowane fortyfikacje, przedsięwzięte środki ostrożności oraz plany obrony jakie były z góry ustalone. Na wypadek pogwałcenia przez Niemców szwajcarskiej granicy część otwarta kraju uległa by zniszczeniu, ale uzbrojona ludność wraz z wojskiem stawiłyby zdecydowany opór w niedosiężnych i ufortyfikowanych górach.

Wpływowi ideologii faszystowskiej nie poddał się w Szwajcarii niemal nikt, łącznie z tamtejszą młodzieżą, a także mówiącą po niemiecku częścią ludności, która bardzo zdecydowanie oparła się wszelkim hitlerowskim zakusom.

Tak więc właśnie nasz stanowczy opór przeciwko niemieckiej agresji w czasie wojny, oraz wytężona praca i wola odbudowy zjednują nam przede wszystkim opinię społeczeństwa szwajcarskiego.

POMOC DLA POLSKI

Dzięki tym pozytywnym nastrojom udało się nam dokładnie omówić warunki pomocy, jakiej udzielą uczelnie szwajcarskie polskim zniszczonym zakładom naukowym, naukowcom i studentom. Jest nadzieja uzyskania stypendiów, profesorom i asystentom zostanie udostępniony pobyt dla przeprowadzenia dalszych studiów i badań naukowych na tamtejszych uczelniach. Pracownicy nauki będą mogli również korzystać ze specjalnych zdrowotnych urlopów w szwajcarskich uzdrowiskach. Ponadto spodziewamy się otrzymać wyposażenie naukowe w postaci podręczników oraz sprzętu technicznego.

Bawiąc w Sermatt na mającym tam miejsce zjeździe Unii Alpinistycznej zdołałem również odnowić kontakty z międzynarodowym światem alpinistycznym i ustalić dalsze prace nad wzajemnymi udogodnieniami turystycznymi, współpracę naukową oraz organizacji ratownictwa górskiego".

— CZY GŁĘBOKIE PRZEMIANY SPOŁECZNO-GOSPODARCZE, JAKIE DOKONAŁY SIĘ W NASTĘPSTWIE WOJNY NA CAŁYM ŚWIECIE WYWARŁY WPŁYW NA STRUKTURĘ EKONOMICZNĄ SZWAJCARII?

PLANOWA ODBUDOWA

— „Właśnie chciałem o tym mówić — odpowiada rektor Goetel — Szwajcaria znajduje się dziś w toku planowej przebudowy gospodarczej. Polega ona przede wszystkim na dążności do możliwie jak największego uniezależnienia się w dziedzinie aprowizacji oraz na położeniu specjalnego nacisku na rozwój przemysłu precyzyjnego: maszynowego elektrotechnicznego, optycznego, ceramicznego, wyrobów wszelkiego rodzaju czułych przyrządów pomiarowych itp.

Dzięki głębokiej wiedzy fachowej i dużej zdolności osobistej wykonawców Szwajcaria stała się oddawna krajem przodującym światu na polu właśnie tego rodzaju wytwórczości. Koniunktura na wytwórczość szwajcarskiego przemysłu dochodzi obecnie do szczytu i tamtejsze sfery gospodarcze dążą do celowej rozbudowy swego przemysłu.

Robią to jednak ostrożnie, aby nie spowodować zbyt wybujałego przerostu jednej gałęzi przemysłu, któraby kiedyś mogła się stać niebezpiecznym ciężarem dla społeczeństwa.

Równocześnie dąży się do ograniczenia hodowli na rzecz rolnictwa. Szwajcaria bowiem importowała bardzo wiele zboża, mając równocześnie zbyt silnie rozwiniętą hodowlę bydła i owiec co było przyczyną, iż pastwiska a nie pola orne stanowiły większość tamtejszych obszarów. Drogą więc planowej przebudowy dąży do uregulowania tych problemów gospodarczych.

BRAK RĄK DO PRACY

Pragnąłbym podkreślić, że w Szwajcarii nie tylko, że nie grozi bezrobocie, którego się tam obawiano, lecz przeciwnie, odczuwa się brak sił do pracy w obecnej chwili natężonej koniunktury ekonomicznej.

Praca jest jedną z rzeczy najbardziej cenionych przez Szwajcarów. Zdają sobie oni sprawę z ogromu wysiłku, z jakim odbudowujemy nasz kraj, co zyskuje ich pełną życzliwości aprobatę.

Szwajcarzy zdają sobie dokładnie sprawę z powinności jaka ciąży na nich wobec narodów wyniszczonych w walce z hitleryzmem. Starają się też oni wszelkimi siłami wziąć udział w wielkiej odbudowie Europy, jako ci, którzy nie biorąc udziału w wojnie byli jednak gotowi do walki i moralnie stanęli zdecydowanie po stronie prawa, nie przemocy.

Tradycyjne umiłowanie wolności i wytężona praca są tymi dwoma więzami, które spoiły oba nasze narody, polski i szwajcarski — kończy rektor Goetel. Symbolem niejako tej łączności jest sławne muzeum w Rapperswilu. Powinno ono być pieczołowicie zachowane jako pomnik naszej przyjaźni i współpracy".

Rozmowę przeprowadziła I. Kolarzowska.

Zilliacus w krakowskim TUR

Dnia 2 i 3-go października br. bawić będzie w Krakowie Zilliacus, parlamentarzysta angielski, poseł do Izby Gmin z ramienia Labour Party, zaproszony przez Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego.

Dnia 2-go października o godz. 3-ej po południu odbędzie się w lokalu TUR przy ul. Garbarskiej 1 konferencja prasowa.

Dnia 3-go października Zilliacus wygłosi odczyt publiczny o godz. 5-tej po południu. Karty wstępu wydawać będzie Sekretariat TUR.

Odczyt mr. Zilliacusa

Na zaproszenie TUR-u wygłosi w dniu dzisiejszym członek angielskiej Izby Gmin z ramienia Partii Pracy mr. Zilliacus odczyt pt. „Problemy pokoju".

Odczyt odbędzie się w języku polskim w sali kinoteatru „Scala" o godz. 5-ej po południu.

Wstęp wolny. Zaproszenia można otrzymać w sekretariacie TUR-u, ul. Garbarska 1, albo przy wejściu na salę.

Milion złotych od tow. Premiera

(IK) Niezwykle popularny nie tylko w Krakowie, ale obecnie już w całej Polsce — Akademicki Zespół Rewiowy wyjedzie prawdopodobnie w miesiącach zimowych na zagraniczne występy gościnne.

Jak się dowiadujemy, premier tow. Osóbka-Morawski przyrzekł poprzeć zabiegi Zespołu Rewiowego, celem uzyskania zezwolenia kompetentnych władz na jego wyjazd zagranicę, ofiarowując na cele zespołu 1 milion zł.

KOMUNIKAT PREZYDIUM WK. PPS.

Wojewódzki Sąd Partyjny PPS w Krakowie wydał dnia 18 września 1946 r. wyrok na b. członka PPS Antoniego Wróblewskiego, skazujący go na wykluczenie z Partii. Przyczyny wykluczenia Antoniego Wróblewskiego z Partii nie mają charakteru politycznego.

Dobre rady dla kobiet

Aby osiągnąć zdrową i ładną cerę, należy w odpowiedni sposób pielęgnować skórę całego ciała; w jaki sposób należy to czynić, omówiliśmy w poprzednim numerze wtorkowym, obecnie zwrócimy uwagę na skórę głowy i pielęgnację włosów. Jest rzeczą niezmiernej wagi, utrzymanie skóry głowy w czystości, gdyż ma to bezpośredni wpływ na cerę.

Skóra głowy tłusta, pełna łupieżu, nie oddychając, powoduje częste wyrzuty na czole i policzkach. Głowę należy myć przynajmniej raz na 2 tygodnie przy włosach normalnych, przy tłustych 1 raz na tydzień, przy suchych i łamliwych 1 raz na miesiąc.

JAK POZBYĆ SIĘ ŁUPIEŻU?

O ile włosy są łamliwe i suche, przepalone ondulacją, lub tlenieniem, należy skórę głowy nasmarować przed myciem ciepłą oliwą, wcierając ruchem półkolistym od czoła ku karkowi, przy czym na skroniach i przy czole należy specjalnie mocno masować końcami palców, następnie zawinąć głowę ręcznikiem na 15 min., po upływie tego czasu dobrze wyczesać i wyszczotkować, po czym wymyć starannie w kilku wodach.

O ile łupież nie zejdzie zupełnie za pierwszym razem, należy po tygodniu zabieg powtórzyć. Włosy pod wpływem oliwy ciepłej nabierają połysku i przestają się kruszyć.

Przy włosach tłustych nie należy stosować oliwy, natomiast przed myciem natrzeć mocno skórę solą kuchenną, następnie wyczesać gęstym grzebieniem i wyszczotkować. Sól wpływa dodatnio na porost włosów i zabieg można powtarzać w odstępach 1 miesiąca, jako środek wzmacniający włosy.

JAK OTRZYMAĆ POŁYSK WŁOSÓW?

Jeżeli włosy są matowe i jasne, należy je spłukiwać po myciu wywarem z rumianku, przy czym przy włosach tłustych należy dodać 1 łyżkę 3% wody utlenionej na 1/2 l. wywaru z rumianku. Włosy ciemniejsze, szatynki, należy płukać wywarem z łupin cebuli, przy stałym stosowaniu tej płukanki można otrzymać bardzo ładny naturalny miedziany odcień, cebula wpływa dodatnio na miękkość włosów i ich puszystość.

Włosy ciemne, aby utrzymać w naturalnie ciemnym odcieniu, powinno się spłukiwać wywarem z liści orzechowych (do nabycia w aptekach). Wywarem z liści orzechowych można przyciemniać włosy siwe, otrzyma się wtedy jednolity ciemny kolor.

Siwiejące włosy jasne można przyfarbować esencją z herbaty, należy codziennie wieczorem włosy siwe, np. koło rozdziałku, smarować kawałkiem ligniny umoczonej w mocnej esencji herbaty, po kilku dniach da się zauważyć złotawy kolor, siwych dawniej włosów. Najważniejszą jednak rzeczą przy pielęgnacji włosów jest codzienne czesanie i szczotkowanie ich. Codziennie rano i wieczorem włosy muszą być dobrze wyczesane, wszelkie oszczędzanie loczków, jest polityką na krótką metę, musimy pamiętać o tym, że tylko włosy racjonalnie pielęgnowane, będą się dobrze zwijać i układać, gdyż stają się wtedy elastyczne i miękkie.

Jak racjonalnie pielęgnować brwi i rzęsy, aby były gęste, omówimy w przyszły wtorek, gdyby która z czytelniczek chciała zasięgnąć porady w kwestii specjalnie ją interesującej, należy napisać na adres redakcji, z zaznaczeniem „dla Teresy".

Posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej

Uchwały o publicznej gospodarce mieszkaniowej

Dnia 30. 9. b. r. odbyło się na Ratuszu XXII-gie zwyczajne posiedzenie MRN. Przewodniczący Prezydium Rady tow. Zygmunt Zawadzki przyjął ślubowanie od nowych członków MRN., delegowanych przez uprawnione organizacje, a mianowicie: od ob. Milza Miecz. z SD, Dziuby Feliksa SP i Legońskiego Kaz. z PPR.

Następnie wybrano dr. Bulanda, na członka Zarządu Miejskiego, uzupełniono skład osobowy Komisji Kultury i Sztuki w miejsce dr Bara Adama wszedł prof. Budzia Jan, po czym dwoma uchwałami ustanowiono normy rozszerzające dekret o publicznej gospodarce lokalami.

Pierwsza uchwała brzmi następujaco

MRN W KRAKOWIE PRZYZNAJE PRAWO UZYSKANIA LOKALU NIŻEJ WYMIENIONYM OSOBOM, A NIEWYMIENIONYM W ART. 4 UST. 2 DEKRETU Z DNIA 21 XII 1945 R. O PUBL. GOSPOD. LOKAL. I KONTROLI NAJMU.

a) OSOBY ZATRUDNIONE U OSÓB WYKONUJĄCYCH WOLNY ZAWÓD ZAREJESTROWANYCH WE WŁAŚCIWEJ IZBIE SAMORZĄDU, O ILE NIE PRZEKRACZAJĄ LICZBY OSÓB POTRZEBNYCH DO WYKONYWANIA ZAWODU, KTÓRĄ USTALĄ WŁAŚCIWE IZBY SAMORZĄDU.

b) CIĘŻKO POSZKODOWANI INWALIDZI WOJENNI, EMERYCI PAŃSTWOWI, SAMORZĄDOWI I CI, KTÓRZY POBIERAJĄ EMERYTURY Z ZUS-u, O ILE PRZESZLI W STAN SPOCZYNKU, ZE SŁUŻBY SPEŁNIANEJ PRZEDE WSZYSTKIM W KRAKOWIE I O ILE W CHWILI OGŁOSZENIA NINIEJSZEJ UCHWAŁY MIESZKAJĄ W KRAKOWIE.

c) WDOWY I SIEROTY NIEPEŁNOLETNIE PO OSOBACH WYMIENIONYCH W PUNKCIE b)

d) POMOCNICE DOMOWE, O ILE POSIADAJĄ PRACĘ I MIESZKAJĄ U OSOBY WYKONUJCEJ PRACĘ.

e) KRAWCOWE PRACUJĄCE W DOMU, SZWACZKI, BIELIŹNIARKI, ORAZ PRACZKI PRZYJMUJĄCE BIELIZNĘ DO PRANIA WZGL. PRZYCHODZĄCE DO SWYCH KLIENTÓW, O ILE NALEŻĄ DO ZW. ZAWODOWYCH, WZGL. WYKAŻĄ SIĘ ZAŚWIADCZENIEM ADMINISTRATORA DOMU, LUB KOMITETU DOMOWEGO, ŻE FAKTYCZNIE TRUDNIĄ SIĘ WYMIENIONĄ PRACĄ.

NIEZALEŻNIE OD POWYŻSZYCH GRUP MIEJSKA RADA NARODOWA BĘDZIE PRZYZNAWAĆ PRAWO UZYSKANIA LOKALU INDYWIDUALNIE INNYM OSOBOM, KTÓRE WNIOSĄ ODPOWIEDNIO UMOTYWOWANE PODANIE, JEŻELI MRN. PRZYJDZIE DO PRZEKONANIA, ŻE OSOBY TE ZASŁUGUJĄ Z JAKICHKOLWIEK WZGLĘDÓW NA PRZYZNANIE IM PRAWA ZAMIESZKANIA W KRAKOWIE.

Normy zaludnienia mieszkań

Druga uchwała reguluje normy zaludnienia mieszkań na terenie miasta Krakowa:

a) NA JEDNĄ IZBĘ MIESZKALNĄ WINNO PRZYPAŚĆ NAJMNIEJ PRZY POW. DO 12 M² JEDNA OSOBA, PRZY POW. OD 12 DO 20 M² — 2 OSOBY, OD 20 M² WZWYŻ 3 OSOBY.

b) NAJMNIEJSZA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA WINNA WYNOSIĆ 10 M² NA JEDNĄ OSOBĘ, PRZY CZYM KUCHNIA NIE LICZY SIĘ ZA IZBĘ MIESZKALNĄ OBJĘTĄ WARUNKAMI WYMIENIONYMI W PUNKCIE a)

c) PRACOWNIK UMYSŁOWY I ROBOTNIK WYKWALIFIKOWANY SAMOTNY, LUB SAMOTNA, MA W KAŻDYM RAZIE PRAWO DO JEDNEGO POKOJU I NIE MOŻNA TAKIM OSOBOM PRZYDZIELAĆ DO POJEDYŃCZEGO POKOJU WSPÓŁLOKATORA.

W przypadku, gdy izba mieszkalna ze względu na swój kształt jest trudna do wyzyskania, albo prowadzi przez nią jedynie przejście do dalszej części mieszkania winna na nią przypaść odpowiednio mniejsza liczba osób. OSOBY, KTÓRYCH PRACA ZAWODOWA, LUB SPOŁECZNA ALBO STANOWISKO W SŁUŻBIE PUBLICZNEJ WYMAGAJĄ SPECJALNYCH WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH, A GŁÓWNIE SPOKOJU, ORAZ OSOBY CHORE, SZCZEGÓLNIE NA CHOROBY ZAKAŹNE I NERWOWE, WINNY DLA SIEBIE POSIADAĆ OSOBNĄ IZBĘ MIESZKALNĄ, NIEZALEŻNIE OD WARUNKÓW WYŻEJ WYMIENIONYCH.

Władze kwaterunkowe stosując powyższe zasady jako podstawowe, są uprawnione do odstąpienia od nich w przypadkach uzasadnionych, szczególnym rozkładem lokalu, lub zespołem osób lokal zajmujących (2 lub więcej rodzin, kilka osób sobie obcych, różnej płci). Przy ustalaniu liczby osób należących do rodziny lub domowników osoby uprawnionej do uzyskania przydziału mieszkania, a nie mających osobiście takiego prawa są a) małżonek lub małżonka, rodzice, dziadkowie, dzieci, powinowaci w linii prostej, osoby które pozostają na wyłącznym utrzymaniu osoby uprawnionej.

Uzupełnienie składu komisji

Następnie powołano do Komisji Kontroli Społecznej M. R. N. w miejsce inż. Krzyżanowskiego (SD) ob. Bernackiego (SL) i Gromyka (OKZZ), ob. ob. Marszałka Ed., mgr. Siciarza i Kozarzewskiego. Ustalono specjalną komisję do wyrażania opinii MRN, o ubiegających się o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstw przem. gastronomicznego.

Po sprawozdaniu z działalności Prezydium Rady i sprawozdaniu z zakresu działania Komisji Kontroli Społecznej MRN, ustanowiono podział Zakładu Miejskiego (Miejskie Wodociągi i Kanalizacja) na dwa samodzielne zakłady miejskie. Sprawę tę referował red. tow. Statter.

Podwyższenie opłat ubojowych i targowych

Jednomyślnie przyjęto podwyżkę opłat targowych i ubojowych dla wolnego handlu w rzeźni i targowiskach miejskich od 1 października b. r.

Przejęto przedsiębiorstwo Krakowskie Wapienniki i Kamieniołomy na własność gminy m. Krakowa. Po czym nastąpił wybór przedstawicieli gminy m. Krakowa do Rady Woj. Zw. Międzykomunalnego Opieki Społecznej w Krakowie. Poza Prezydentem, jako przedstawicielem z urzędu weszli: tow. Bartik Stefan (OKZZ), tow. Flacht (PPS), Gwiżdż (PPR), Stamnik (SL), Dr Witkowska (SD), Dr Świerszczewska (PPR), mgr. tow. Matiaszowa (PPS), Zazulowa (Kopt), Biksan (OKZZ), Czarnecki (PPS), ks. Weryński (SP). Jako zastępcy członków weszli: Smagała (OKZZ), Bocian (PPS), mgr. Nowak (PPR), Włoskiewicz (SL), Dr Sławińska (SD), Dr Kościuszkowa, tow. Cieplelowa Helena (PPS), Mortimerowa, Adamczyk (OKZZ), Rzeźnik (PPS), Dziuba (SP).

Na tym obrady przerwano, sprawozdanie prezydenta z Zarządu Miejskiego, jako wiążące się z uchwaleniem preliminarza budżetowego odłożono do dnia następnego. (od)

PADLEWSKA W KRAKOWIE

W piątek 4 października wystąpi w Filharmonii wybitna pianistka N. Padlewska, znana przed wojną solistka i profesorka.

N. Padlewska po ciężkich przejściach podczas okupacji niemieckiej obecnie powróciła na estradę koncertową.

Świetna interpretacja solistki i gra pełna uduchowienia w zupełności zadowoli muzykalną publiczność Krakowa.

Bilety już są do nabycia w biurze Filharmonii Zwierzyniecka 1 oraz w „Orbisie", Rynek Główny.

Uwaga ORMO

Wzywa się wszystkich członków O.R.M.O. na terenie miasta Krakowa, którzy posiadają nowe i stare legitymacje oraz tych, którzy ich jeszcze nie posiadają a złożyli ankiety, aby zameldowali się natychmiast w przynależnych komisariatach M. O. w celu uzupełnienia ewidencji.

Komendant Miasta O. R. M. O.
(—) Rosenbeiger Jan

Realizacja kart odzieżowych

Termin realizacji kart odzieżowych za II kwartał upływa w dn. 30 września b. r. Wobec tego, że w niektórych okręgach rozdawnictwo towarów na te karty było rozpoczęte z dużym opóźnieniem — Ministerstwo informuje, że w wypadku, gdy bez własnej winy odbiorców (np. skutkiem dużych kolejek) nie zrealizują oni kart odzieżowych — termin wykupienia art. włókienniczych może być przedłużony; jest bowiem ustalone przez Ministerstwo zasadą, że każdy musi mieć możność zrealizowania swych przydziałów odzieżowych.

W wypadku więc, gdy mała [illegible] punktów rozdzielczych, czy opóźnienie w dostawie towarów do tych punktów uniemożliwiło konsumentom realizację kart w terminie — Wydziały Wojewódzkie względnie zarządy miejskie w uzasadnionych wypadkach będą mogły przedłużyć termin sprzedaży artykułów włókienniczych z II kw.

DALSZE DATKI

Na odnowienie ołtarza Wita Stwosza i na utrwalenie polichromii Matejki złożyli: N. Ziółko 500 zł., Jan Sychowski 1.000 zł., Cech młynarzy z okazji uroczystego wręczenia dyplomów mistrzowskich i czeladniczych 13.333 zł., Franciszek Terakowski 1.500 zł., Uczniowie V. państwowego liceum i gimnazjum im. Jana Kochanowskiego 2.516 zł., Dr Marian Chudyk 2.000 zł., Sekcja ubojowa Rzeźni Miejskiej 6.000 zł., Michał Berger 5.000 zł., Pracownicy firmy „Iskra i Karmański" 3.420 zł., Józef Więcek 2.000 zł., firma „Alfa" 5.000 zł.

Wszystkim ofiarodawcom składam najgorętsze Bóg zapłać!

CHOROBY ZAKAŹNE W KRAKOWIE

za czas od 22. 9. do 28. 9. 1946.

1) Tyfus brzuszny — 5; 2) płonica — 17; 3) Błonica — 7; 4) Róża — 4; 5) Krztusiec — 7; 6) Zamnica — 1; 7) Gruźlica — 34.

a. d.

KOMUNIKAT

Dnia 6-go października w niedzielę o godz. 18-tej w sali 21 pl. Szczepański 0, odbędzie się zebranie aktywów kobiecych P. P. S. miasta Krakowa.

Komitety Fabryczne, które nie mają jeszcze zorganizowanych aktywów, wyślą po dwie delegatki.

Obecność obowiązkowa.

„Wszyscy członkowie Polskiej Partii Socjalistycznej Zrzeszenia Przemysłu Gastronomicznego Województwa Krakowskiego zechcą się bezwarunkowo zgłosić z legitymacjami członkowskimi w lokalu Zrzeszenia Kraków, ul. Grodzka 15. II p. najdalej do 10. X. 46".

Przydział świeżego mleka

Miejski Wydział Aprowizacji i Handlu komunikuje, że w miesiącu październiku br. sklepy rejonowo-mleczarskie wydawać będą mleko świeże, a mianowicie:

1. po 3,5 litrów dla dzieci do lat 7-miu na karty dziecinne „D" z miesiąca października odcinki od Nr 1—3 1 litrze, na Nr 4 — ½ litra. Każdy odcinek zaopatrzony pieczęcią „Mleko".
2. po 10 litrów dla kobiet ciężarnych i matek karmiących na karty „M" z miesiąca października, odcinki od Nr 1—10 po 1 litrze na każdy odcinek.

Cena mleka świeżego o zawartości tłuszczu nie mniejszej niż 2,8%, wynosi 2 złote za 1 litr.

W związku z powyższym wzywa się wszystkich posiadaczy kart „D" i „M", aby we własnym interesie uskutecznili bezzwłocznie rejestrację tychże kart z uwagi, że ostateczny termin rejestracji upływa z dniem 12 każdego miesiąca.

Winni zaniedbania dotrzymania terminu rejestracji będą pozbawieni zaopatrzenia w mleko świeże, jak i inne artykuły przydzielane na wspomniane karty.

Niezrealizowane powyższe odcinki kart październikowych do końca 31 października br. tracą bezwzględnie swą wartość.

Równocześnie komunikuje się, że na niezrealizowane odcinki kart „D" dzieci do lat 7-miu oraz „M" na mleko świeże z miesiąca września sklepy rejonowo-mleczarskie będą wydawać mleko w stanie płynnym wyjątkowo do dnia 4 października 1946 r. Po tym terminie karty wrześniowe „D" i „M" na mleko świeże tracą swą wartość.

Rzemiosło i sztuka

W ubiegłym roku praca referenta artystycznego w krakowskiej Izbie Rzemieślniczej szła w kierunku podniesienia wykształcenia estetycznego rzemieślników. Na zalecenie referatu wprowadzone zostały w zakres kursów szkoleniowych dla czeladników i mistrzów w Instytucie Przemysłowo Rzemieślniczym obowiązkowe godziny nauki rysunku odręcznego, techniki reklamy i liternictwa.

Dla związania pracy rzemieślnictwa ze szkolnictwem artystycznym i uartystycznieniem rzemiosła nawiązano kontakt z Państwowym Instytutem Sztuk Plastycznych.

Zostały zebrane z terenu Izby zamówienia na opracowanie wzorów z zakresu galanterii skórzanej, stolarstwa i malarstwa dekoracyjnego, które zostały przekazane Instytutowi Sztuk Plastycznych dla opracowania jako tematy szkolne.

Projektowana jest również wzorcownia dla rzemiosła w oparciu o Instytut Sztuk Plastycznych oraz Zespół Artystów Plastyków.

Uzyskano w tym zakresie całkowitą aprobatę Ministerstwa Przemysłu i Ministerstwa Kultury i Sztuki. Jest w toku opracowanie planu działalności wzorcowni, która ma już ruszyć z początkiem nowego roku szkolnego. Dla zdopingowania wysiłków uczniów Instytutu Sztuk Plastycznych na zakończenie roku szkolnego Prezydium Rady przyznało nagrodę dla najzdolniejszych uczniów.

Dla podniesienia walorów estetycznych dyplomu rzemieślniczego został rozpisany przez referat konkurs na nowy dyplom mistrzowski i czeladniczy.

Nagrodzony projekt dyplomu został odbity w drukarni i jest obecnie wydawany rzemieślnikom jako dyplom ozdobny. W ciągu ubiegłego półrocza zwiedził referent artystyczny ośrodki przemysłu ludowego [illegible] ne materiały zostały przekazane Ministerstwu Przemysłu i Ministerstwu Kultury i Sztuki.

Obecnie na zlecenie Ministerstwa Przemysłu jest w toku badanie ośrodków ceramicznych i garncarskich na terenie Izby w związku z koniecznością podniesienia i ożywienia zagadnień ceramiki w Polsce.

Jako dalszy etap badawczy rozpatrywane będzie stolarstwo, tkactwo itp. gałęzie przemysłu ludowego.

W związku z zagadnieniem eksportu polskich wyrobów ludowych zbierane w terenie materiał i odpowiednie wykazy, które zostały przesłane Samopomocy Chłopskiej i firmom zagranicznym.

Przed świętem milicji

[illegible] święta Milicji Ob., 7. 10 b. r. Święto przypada na drugą rocznicę Dekretu KRN o uprawomocnieniu MO jako organu bezpieczeństwa.

Woj. dr Pasenkiewicz jako przewodniczący zagaił posiedzenie, następnie ob. Jeżowska zastępca nacz. Wydziału Informacji i Propagandy wysunęła projekt obchodu święta milicji, zaznaczając, że głównym celem uroczystości powinno być zbliżenie społeczeństwa do MO., którego obecna postawa do MO nie jest zadowalająca.

W dyskusji wyłoniły się rozmaite projekty obchodu, ostateczny program ustalony zostanie przez ukonstytuowany komitet obchodu. W skład komitetu weszli przedstawiciele partii politycznych w osobach kap. Olak PPS, ob. Nowak PPR, inż. ob. Siciarz (SD), ob. Widełka (OKZZ), ob. Fudalanka (OKZZ), Kuratorium ob. Lasowski z urzędu Informacji i Prop. Ob. Jeżowska, oraz przedstawiciel Woj. MO por. Sikora.

Turniej szachowy o mistrzostwo Polski

W odbywającym się w Katowicach turnieju drużynowym po pięciu rundach rozgrywek, stan tabeli przedstawia się następująco: I. Katowice 18 pkt.; 2. Łódź 17 (2); 3. Warszawa 16½, 4. Częstochowa 15½ (1); 5. Cieszyn 15½; 6. Wrocław 15; 7. Gdańsk 14; 8. Kraków 13½ (1); 9. Kielce 12 (2). 10. Poznań 9 (1) w nawiasach partie niedokończone.

Z ważniejszych wyników poszczególnych rund należy wymienić porażki Krakowa z Katowicami 5:1 i z Wrocławiem 4:2 oraz porażkę Warszawy z Cieszynem 4:2. Sensacją indywidualnych gier było zwycięstwo Basa z Platerem oraz Sojki i Platera z mistrzem Polski Śliwą.

Nie wyrzucać przepalonych żarówek

W ramach akcji Centrali Handlowej Przemysłu Elektrotechnicznego regulacji cen artykułów elektrotechnicznych na wolnym rynku, nowy cennik przewiduje detaliczną cenę dla żarówek bateryjnych 19.— zł., a dla żarówek rowerowych 25.— zł.

W granicach tej ceny mieści się zarobek detalisty, który wynosi 20%. Cenniki winny się znajdować we wszystkich sklepach artykułów elektrotechnicznych.

Odnośnie nie wyrzucania przepalonych żarówek karzełkowych wyjaśniamy, że [illegible]zone urządzenia fabryk nie pozwalają produkować więcej, niż połowę ilości trzonków (tj. mosiężnych tulejek gwintowanych, stanowiących metalową część żarówki) potrzebnych do całkowitego pokrycia zapotrzebowania.

Zużyte trzonki dadzą się zastosować do produkcji nowych żarówek. Wprawdzie nie jest to dla fabryk żarówek opłacalne, ale tylko taka akcja zbierania starych trzonków umożliwi produkcję, pokrywającą całe zapotrzebowanie rynku.

Otwarcie sezonu w Starym Teatrze

Sezon 1946/47 w Miejskim Starym Teatrze w Krakowie poświęcony będzie polskiej twórczości współczesnej. Rozpocznie go piękna, głęboka a zarazem śmiała i dowcipna komedia najwybitniejszego polskiego dramaturga doby obecnej Jerzego Szaniawskiego pt. „Żeglarz".

Sztuka ta grana z wielkim powodzeniem na wszystkich scenach polskich ukaże się wkrótce publiczności krakowskiej na małej sali Starego Teatru w następującej obsadzie: Adam Cyprian, Józef Daniel, Mieczysław Jabłoński, Manuela Kiernik, Celina Klimczak, Antonina Kłońska, Jerzy Kordowski, Bolesław Loedl, Włodzimierz Macherski, Lech Madaliński, Wanda Niedziałkowska, Jan Norwid, Ludwik Ruszkowski, Alfred Szymański, Roman Wroński, Władysław Ziembiński.

Reżyseria Władysława Ziembińskiego, dawno nie widzianego w naszym mieście b. reżysera „Bagateli" i Teatru im. Słowackiego. Dekoracje opracował Andrzej Stopka.

„W związku z notatką prasową z dnia 6. i 7. VI. b. r. o popełnionych rzekomo nadużyciach w naszych Zakładach przez ob. Gronsa Edmunda, a sięgających kwoty około 500.000 złotych, stwierdzamy, że po przeprowadzonych dochodzeniach przez odpowiednie czynniki, okazało się, że podana przez PAP powyższa wiadomość na łamach prasy była przedwczesna i mylna — co prostujemy jako nie odpowiadające prawdzie. 661

W Teatrach

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 19-ta „Cień", sztuka w 3-ch aktach Dario Niccodemi'ego.

TEATR KAMERALNY TU. — godz. 19-ta „Codziennie o 5-tej" Henneguina i Vebera

GROTESKA godz. 19-ta „Kraina Uśmiechu", operetka Fr. Lehara.

Repertuar Kin Krakowskich

od środy 25 września 1946

Świt — „SZYRMET CHAN"
Uciecha — „SKARB RODZINY GOUPI"
Gdańsk — „JEDEN Z NASZYCH SAMOLOTÓW ZAGINĄŁ"
Warszawa — „ZAJAZD NA ROZDROŻU".
Wolność — „CZŁOWIEK, KTÓRY ŻYŁ DWA RAZY".
Apollo i Sztuka — „UKOCHANY".
Bałtyk i Wanda — „NASZ OKRĘT".

Początek programów: Bałtyk: godz. 15, 17 i 19. — Apollo, Uciecha: 16, 18, 20 — Pozostałe kina: 15.30, 17.30, 19.30

Przedsprzedaż w biurze Przedsprzedaży, Kraków, ul. Wiślna 2, od godz. 9—11.30 na dzień bieżący i od 16—18 na dzień następny.

Radio

na dzień 2 października 1946 r. (środa)

Kraków. 6.00 Sygnał czasu, „Kiedy ranne wstają zorze"; 6.05 Dziennik poranny; 6.20 Odczytanie programu; 6.25 Gimnastyka poranna; 6.35 Muzyka poranna; 6.57 Sygnał czasu; 7.00 Audycja poranna; 7.30 Powtórzenie wiadomości dziennika poran. 7.35 Muzyka poranna; 8.20 Informacje ogólnopolskie; 8.30 Przerwa; 11.30 Kronika krakowska. 11.40 Utwory J. S. Bacha (płyty) 11.57 Sygnał czasu. 12. Bicie zegara i hejnał z Wieży Mariackiej 12.05 Dziennik popołudniowy. 12.35 Arie i pieśni w wykonaniu Janusza Herbicha. 12.53 [illegible] 13.00 „Na ziemiach odzyskanych". 13.15 Z życia Narodów Słowiańskich. 13.25 Koncert rozrywkowy. 14.00 „Miluś" czy „Europa", opowiadanie dla dzieci młodszych w opracowaniu Jana Grabowskiego. 14.10 Muzyka. 14.40 Rezerwa. 14.50 Chwila muzyki z płyt. 15.00 Audycja „Wieś słucha". 15.53 Problemy dnia. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.30 XI audycja z cyklu „Instrumenty muzyczne" — altówka w opracowaniu Mieczysława Drobnera. 16.55 Portrety pisarzy „Władysław [illegible]". 17.10 Koncert Małej Orkiestry [illegible] 17.[illegible] Odbudowujemy Warszawę. 17.55 Audycja wojskowa. 18.10 Reportaż dźwiękowy. 18.25 Wiadomości sportowe. 18.30 Muzyka. 19.00 „Nauka przy głośniku". 19.30 Audycja chopinowska w wyk. Jana Hoffmana. 19.57 Sygnał czasu. 20.00 Dziennik wieczorny. 20.30 Kwadrans muzyki popularnej. 20.45 Słuchowisko pt. „Ciężko kto mnie miłuje — ciężko kto miłuje". 21.10 Audycja słowno-muzyczna pt. „Wyjątki z op. W. A. Mozarta" w oprac. [illegible]boińskiej-Ruszkowskiej. 21.45 Rozmaitości. 21.55 Odczytanie programu. [illegible] Kon[illegible] 23.00 Ostatnie wiadomości. [illegible] 23.30 Hymn i zakończenie programu.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Ogłoszenia na 1 i 2 stronie za 1 mm szpalty . . . . . . 20 zł. w tekście za 1 mm szpalty 15 zł. za tekstem . . . . . 10 zł. Drobne ogłoszenia za słowo . 5 zł. Poszukiwanie rodziny i pracy . 3 zł. W niedzielę i święta o 50% drożej. Tłustym drukiem 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Naprzodu", ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" plac Szczepański 9. Polska Agencja Prasowa PAP, Basztowa 15 i upoważnieni akwizytorzy Wydawnictwa.

PRENUMERATA „NAPRZODU" wynosi miesięcznie z odbiorem w punktach sprzedaży 45 zł. — z odnoszeniem do domu w Krakowie 55 zł. — na prowincji, pocztą 50 zł. — Prenumeratę przyjmuje: Administracja „Naprzodu" Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" Plac Szczepański 9. Placówki Sp. „Czytelnik" na terenie miasta Krakowa; upoważnieni akwizytorzy. — Na prowincji Powiatowe Komitety Polskiej Partii Socjalistycznej. Konto P. K. O. nr IV. 818, na które można przesyłać prenumeratę „Naprzodu" i należytość za inseraty.

Wydawca Spółdzielnia Wydaw. »Wiedza« — Redaktor Jerzy Waśniewski — Redakcja i administracja Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Telefon 509-82. Red. nacz. przyjmuje w poniedziałki, środy, piątki w godz. od 10—11. Sekretarz red. przyjmuje codziennie (z wyjątkiem świąt) w godz. 11—12.
Odbito czcionkami Drukarni Spół. »Wiedza« Nr. 3. »Naprzód« — Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Telefon 566-53. [illegible]